

**කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තයන්හි බැංකු ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි
බලපාන ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක**

එම්. එම්. ඒ. එන්. තිලකවර්ධන සහ එම්. බී. රණතිලක

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මූල පද: ඉල්ලුම, ණය, අභ්‍යන්තර සාධක

හැඳින්වීම

කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධනය කරා ගමන් කිරීමේ දී ප්‍රබල දායකත්වයක් ලබා දේ. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත අංශය ශ්‍රී ලංකා රජයේ සමස්ත අරමුණු කළ වැදගත් අංශයක් ලෙස හඳුනාගත හැක්කේ සියලු අංශ ඇතුළත්වන ආර්ථික වර්ධනය, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය, රැකියා උත්පාදනය හා දිළිඳුකම පහත හෙළීම සඳහා වූ වෙනස්කම්වල ගාමක බලවේගය බැවිනි (කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය සංවර්ධන ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව, 2015). කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට සක්‍රීය වශයෙන් දායක වන බවට මෑත කාලයේ විශාල වශයෙන් නව සාහිත්‍යයක් ගොඩ නැගෙමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක පවතින විභවතාව මත කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත ආරම්භ කිරීම ඉතා පහසු හා සුලබ වී තිබේ. නමුත් තත්ත්වය එසේ වුව ද ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා රටවල කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තයන් හා ව්‍යාපාර විශාල අර්බුදකාරී මෙන්ම අපහසුතාවන්ට මුහුණ පා ඇති බව පැහැදිලි වේ. බොහොමයක් කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත අරම්භ කර වික කාලයකින්ම වැසී යන්නේය. එයට විවිධ හේතූන් බලපෑ හැකිය. එනම් ප්‍රාග්ධන හිඟකම, මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට ඇති අපහසුතා, විවෘත ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සමඟ තරඟ කිරීමට නොහැකි වීම ආදියයි. ප්‍රත්‍යක්ෂමූල සාක්ෂි පෙන්වන්නේ ව්‍යවසායකයා ඔවුන්ගේ මූල්‍ය අවශ්‍යතා තෘප්ත කර ගැනීමේදී අසීරුතාවලට මුහුණ දෙන බවයි (විජේකුංග 2008). මූල්‍ය ප්‍රාග්ධන හිඟකම තෘප්තකර ගැනීමේදී කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත විධිමත් හෝ අවිධිමත් අංශයන් ගෙන් ණය ගැනීමට පෙළඹේ. එසේ බාහිර ණය ගැනීමේ දී විශේෂයෙන්ම බැංකු ණය කෙරෙහි යොමු වීම දක්නට ලැබේ. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් හි වර්ධනයට හා සඵල වීමට මෙන්ම ආර්ථික පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට බැංකු මූල්‍යනය සඳහා ප්‍රවේශය අත්‍යවශ්‍ය වෙතත් ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් බැංකු මූල්‍යනයට

ප්‍රවේශ වීමේදී සැලකිය යුතු බාධාවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවේ (පණ්ඩුල 2015). බැංකු ණය ඉල්ලුම් කිරීමේ දී සාර්ව ආර්ථික සාධක, ප්‍රාදේශීය සාධක, ආයතනයේ අභ්‍යන්තර තත්ත්වය ආදිය බලපායි. නමුදු කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල බැංකු ණය සඳහා ප්‍රවේශයේ ගැටළුකාරී තත්ත්වයන් හා කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල බැංකු ණය කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳ හඳුනා ගැනීමට වැදගත් වේ.

කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල මූල්‍ය ගැටළු පිළිබඳව විවිධ පර්යේෂණ සිදුව තිබුණ ද කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල ඇති බැංකු ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපාන ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයන ඉතා විරලය. ඒ තුළ ද ණය ඉල්ලුම සඳහා බලපාන ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවට අදාළව එක් පර්යේෂණයක් හෝ සිදුවී නොමැත. නමුත් ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක ණය ඉල්ලුම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත් වේ. එහිදී කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය තීරණය කරන අභ්‍යන්තර සාධක හඳුනා ගැනීම මෙන්ම ඒවා ණය ඉල්ලුම කෙරෙහි කොපමණ ප්‍රමාණයෙන් බලපෑම් කරන්නේ ද? හා එය කුමන ආකාරයේ බලපෑමක් ද? යන්න පිළිබඳව මෙහි අධ්‍යයන ගැටළුව ලෙස වැඩිදුර විශ්ලේෂණය හා පැහැදිලි කිරීම සිදු කරයි.

මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තවල බැංකු ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපාන ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක හඳුනා ගැනීම හා එම සාධකයන් ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපෑම පරීක්ෂා කිරීමයි. එහිදී ව්‍යවසායකයාගේ වයස, ව්‍යවසායකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම, ව්‍යවසායකයාගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ භාවය, පවුලේ විශාලත්වය, ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය, ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය, ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය, බැංකුවට ඇති දුර ආදී සාධක ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණයට බලපාන ආකාරය හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කරයි.

අධ්‍යයනයේ සංගහනය ලෙස නොවිවියාගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ සියලු කුඩා පරිමාණ නිමවුම් කර්මාන්තයන් (ආයතන 324) ද නියදිය ලෙස සරල සසම්භාවීව ආයතන 60ක් ද තෝරා ගෙන තිබේ. ප්‍රශ්නාවලී හා සම්මුඛ සාකච්ඡාවන් මඟින් දත්ත රැස් කිරීම සිදු කෙරේ. නොවිවියාගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ කුඩා පරිමාණ නිමවුම් කර්මාන්ත ආයතන 60කින් ලබා ගන්නා ප්‍රාථමික දත්ත ඇසුරින් ප්‍රතිපායන ආදර්ශයක් ගොඩනගමින් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදුකර තිබේ.

අධ්‍යයන අරමුණු

කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තයන්හි බැංකු ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපාන ආයතනයේ අභ්‍යන්තර සාධක පිළිබඳ නොවිවිධාගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින් අධ්‍යයනය මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

ක්‍රමවේදය

මෙහිදී ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය පරායත්ත විචල්‍යය ලෙසත්, එසේම ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සඳහා බලපාන අනෙකුත් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් ලෙස ව්‍යවසායකයාගේ වයස, ව්‍යවසායකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම, ව්‍යවසායකයාගේ ස්ත්‍රී/පුරුෂ බාවය, පවුලේ විශාලත්වය, ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය, ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය, ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය, බැංකුවට ඇති දුර යොදාගෙන ඇත. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී විචල්‍යයන්ගේ වෙසෙසි බලපෑම හඳුනාගැනීම බහුගුණ ප්‍රතිපායන ආදර්ශයක් පදනම් කරගෙන සිදු කෙරේ.

$$y_i = \alpha_0 + \alpha_1 AG_i + \alpha_2 ED_i + \alpha_3 SX_i + \alpha_4 FS_i + \alpha_6 IC_i + \alpha_7 PC_i + \alpha_8 DS_i + u_i$$

- y_i - ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය
- AG_i - ව්‍යවසායකයාගේ වයස
- ED_i - ව්‍යවසායකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම
- SX_i - ව්‍යවසායකයාගේ ස්ත්‍රී / පුරුෂ සමාජභාවය
- FS_i - පවුලේ විශාලත්වය
- AS_i - ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය
- IC_i - ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය
- PC_i - ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය
- DS_i - බැංකුවට ඇති දුර
- u_i - දෝෂ පදය
- i - නියැදි නිරීක්ෂණ

ප්‍රතිඵල හා සාකච්ඡාව

මෙහි ප්‍රතිඵල ලෙස ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය, ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය, බැංකුවට ඇති දුර ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සඳහා වෙසෙසි බලපෑමක් ඇති කරයි. එනම් ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම 5% වෙසෙසි මට්ටම යටතේ සංඛ්‍යාත්මකව වෙසෙසි වේ. ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළ යන විට තව දුරටත් විශාල ආයෝජන සිදු කිරීමට පෙළඹීමත්, විශාල වත්කම් ප්‍රමාණයක් පවතින හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ ආපසු ණය ගෙවීමේ හැකියාව ඉහළ වීමත් ඔවුන්ට ණය ලබා ගැනීමට පවතින බාධාකාරී තත්ත්වයන් අවම වේ. එසේම වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළ තත්ත්වයක පවතින ආයතනයක වත්කම් ඉහළ වුවත් ආයතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය යහපත් මට්ටමක නොපවතී නම් එවිට ද ණය ඉල්ලුම සඳහා යොමුවිය හැකිය. කෙසේ වෙතත් ආයතනයක වත්කම් ප්‍රමාණය ඉහළයන විට ආයතනයේ ව්‍යාපාරික තත්ත්වය ද ඉහළ යාම ණය ලැබීමේ හැකියාව වර්ධනය වී ඇත. එවිට ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සමඟ ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය ධනාත්මකව සම්බන්ධ වේ.

ආර්ථිකමිතික විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල පහත පරිදිය.

වගුව 1: ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සඳහා බලපාන සාධක

ස්වායත්ත විචල්‍යයන්	Coef.	Std.Err.	t value	P> t
ව්‍යවසායකයාගේ වයස (AG)	12161	11232.88	1.08	0.285
ව්‍යවසායකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම (ED)	42550	148022.6	0.29	0.775
ව්‍යවසායකයාගේ ස්ත්‍රී / පුරුෂ සමාජභාවය (SX)	-302297	212822.3	-1.42	0.163
පවුලේ විශාලත්වය (FS)	73542	100957.6	0.73	0.470
ආයතනයේ වත්කම් ප්‍රමාණය (AS)	.0074**	.0033003	2.25	0.030
ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය (IC)	.3437*	.0483045	7.12	0.000
ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය (PC)	-28719***	15564.13	-1.85	0.072
බැංකුවට ඇති දුර (DS)	123102**	44530.9	2.76	0.008

Note: *1 % significant, ** 5 % significant, *** 10 % significant

මීට අමතරව ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය 5%ක් වූ වෙසෙසි මට්ටම යටතේ ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි සාධනීය බලපෑමක් ඇති කරයි.

ආයතනයේ ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය යහපත් මට්ටමක පවතින විට එම ව්‍යාපාරවලට ණය ගෙවීම් අවදානම අඩුවන බැවින් ද ව්‍යාපාරය බිඳ වැටීමට ඇති සම්භාවිතාවය අඩු වී ව්‍යාපාරික හැකියාව වර්ධනය වන බැවින් ද ඔවුන්ට ණය ලබා ගැනීමට ඇති සංරෝධකයන් අවම වී බැංකු විසින් ණය ලබා දීමට පෙළඹීම හේතුවෙන් ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සමඟ ධනාත්මක සම්බන්ධයක් මෙම විචල්‍යය පෙන්වුම් කරයි.

ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපෑම් කරන අතර 10%ක වෙසෙසි මට්ටමක් යටතේ එම බලපෑම වෙසෙසි වේ. ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය සතියකින් වෙනස් වන විට ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය -28719.85 කින් වෙනස් වේ. එනම් සෘණාත්මක සම්බන්ධතාවයකි. ණය ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය වැඩිවන විට ව්‍යාපාරයේ කටයුතු ඉදිරියට ගෙන යාමට අපහසුතා ඇති වීම මෙන්ම ව්‍යාපාරිකයාගේ ව්‍යාපාරික කාලය බොහෝ සෙයින් අපතේ යාම සිදු වේ. මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය සැපිරෙන තුරු ආයතනයේ කටයුතු එකතැන රඳවා ගැනීමට ඔවුන්ට සිදු වේ. මෙය ව්‍යාපාරික ආයතනයන්ට ගැටළු මතු කරයි. එමනිසා ණයක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය වැඩිවන විට ව්‍යාපාරිකයන් බැංකු ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය අඩු කරයි. 5% ක වෙසෙසි මට්ටමක් යටතේ බැංකුවට ඇති දුර ප්‍රමාණය ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය කෙරෙහි බලපෑම් ඇති කරයි. එය ධන සම්බන්ධයකි. එනම් බැංකුවට ඇති දුර වැඩි වුවත් ණය ඉල්ලුම් කිරීම සිදු කරන බවයි. එහිදී බැංකුවට ඇති දුර වැඩි වුව ද ව්‍යාපාරික පහසුකම් හා කර්මාන්ත ඉලක්ක කරගත් ණය පහසුකම් නාගරික බැංකු මඟින් සැපයීම ව්‍යාපාරිකයින් ආසන්න බැංකුවලට වඩා නාගරික බැංකුවලට ප්‍රවේශය වැඩි වේ. මේ අනුව ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය සමඟ ධනාත්මක සම්බන්ධයක් බැංකුවට ඇති දුර ප්‍රමාණය යන සාධකය මඟින් ඇති කරයි.

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගත් අනෙක් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් වන ව්‍යවසායකයාගේ වයස, ව්‍යවසායකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම, ව්‍යවසායකයාගේ ස්ත්‍රී /පුරුෂ සමාජඛාවය, පවුලේ විශාලත්වය, ණය ඉල්ලුම් ප්‍රමාණය වන පරායත්ත විචල්‍යය කෙරෙහි වෙසෙසි බලපෑමක් සිදු නොකිරීම විශේෂ කරුණකි. ඒ සඳහා යොදාගත් නියදි තරම විශාල නොවීම ඊට හේතු විය හැකිය.

නිගමන හා යෝජනා

අධ්‍යයනය තුළ ලබා ගත් ප්‍රතිඵල හා නිගමන මත ඉදිරිපත් කළ හැකි ප්‍රතිපත්තිමය ගම්‍යතාවයන් ලෙස, කුඩා පරිමාණ කර්මාන්තයන් ඉල්ලුම් කරන ණය ප්‍රමාණ සහනදායී තත්ත්වයන් හා කොන්දේසි යටතේ ලබා දීමට කටයුතු කිරීම, බැංකු ණය සැපයීමේ දී අනවශ්‍ය ප්‍රමාදයන්ගෙන් තොරව ලබා දීමට කටයුතු කිරීම, සීමිත ණය ප්‍රමාණයන් ඉල්ලුම් කරන විට ප්‍රමාදයන් සිදු

වීම වැළැක්වීම සඳහා කණ්ඩායම් ණය යෝජනා ක්‍රම හඳුන්වා දීම, ග්‍රාමීය මට්ටමින් බැංකු ශාඛා පිහිටුවීම හා ඒවාට ව්‍යාපාරික පහසුකම් මෙන්ම ව්‍යාපාරික සැලසුම් හඳුන්වා දීම ආදී ක්‍රියාමාර්ග හඳුනාගත හැක.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

Wijetunge, W.A.D.S. 2008. *Financial constraints faced by small business entrepreneurs in sri lanka*. [online]

www.kln.ac.lk/ARS2008/6.2p.d.f

Ajagbe, F.A., Oyelere, B.A., Ajetomobi, J.O. 2012. *Determinants of small-scale enterprise credit demand: Evidence from Oyo state, Nigeria*. American journal of social and management sciences. [online]

<http://www.scihub.org/AJSMS>

Pandula, G. 2015. *Bank finance for small and medium sized enterprises in sri lanka: Issues and policy reforms*. [online]

[www.degruyter.com/viewarticle.fullcon](http://www.degruyter.com/viewarticle/fullcon).

කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය. 2015. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය සංවර්ධන ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව.